

بررسی رابطه بین ابزارهای برنامه های ترویجی با ایجاد ارزش ویژه برند در شرکت فروشگاه های زنجیره ای رفاه استان اردبیل

زلیخا امان الهی^۱، ابراهیم دادفر^۲

۱. گروه مدیریت اجرایی گرایش بازاریابی، واحد گرمی، دانشگاه آزاد اسلامی، گرمی، ایران

۲. استادیار مدیریت، گروه مدیریت، واحد گرمی، دانشگاه آزاد اسلامی، گرمی، ایران

چکیده

این پژوهش با استفاده از روش توصیفی- همبستگی به «بررسی رابطه بین ابزارهای برنامه های ترویجی با ایجاد ارزش ویژه برند در شرکت فروشگاه های زنجیره ای رفاه استان اردبیل» می‌پردازد. بدین منظور این تحقیق با هدف بررسی رابطه بین ابزارهای برنامه های ترویجی با ایجاد ارزش ویژه برند انجام گرفت. اطلاعات مربوط به قسمت های نظری این پژوهش با استفاده از روش کتابخانه ای و استنادی تهیه شده اند و اطلاعات بخش عملی به شیوه میدانی از طریق پرسشنامه از نمونه های آماری ۳۸۴ نفر از مشتریان فروشگاه های زنجیره ای رفاه استان اردبیل جمع آوری شده اند. تجزیه و تحلیل داده ها با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون انجام گرفته است و نتایج پژوهش حاکی از آن است که؛ بین ابزارهای برنامه های ترویجی با ایجاد ارزش ویژه برند رابطه معنی دار وجود دارد، بین ابزارهای برنامه های ترویجی با آگاهی از برند رابطه معنی داری وجود دارد، بین ابزارهای برنامه های ترویجی با تداعی برند رابطه معنی داری وجود دارد، بین ابزارهای برنامه های ترویجی با کیفیت متصور شده برند رابطه معنی داری وجود دارد.

واژه های کلیدی: ابزارهای برنامه های ترویجی، ارزش ویژه برند، فروشگاه های زنجیره ای رفاه.

۱- مقدمه

ارزش ویژه برندهای مزایای بسیاری برای شرکتها و تولید کنندگان دارد، به عنوان مثال اگر برنده از ارزش ویژه بالای برخوردار باشد در این صورت مصرف کننده هدف رفتار مشتبه نسبت به برنده خواهد داشت که در نتیجه حاضر است قیمت بالایی برای محصول پرداخت کند و خرید خود را تکرار نماید و تبلیغات دهان به دهان برای محصول انجام دهد. تمامی این رفتارهای مصرف کننده موقعیت رقابتی و عملکرد مالی شرکت را افزایش می‌دهد. ارزش ویژه برنده با ایجاد وفاداری در مصرف کنندگان احتمال انتخاب برنده را بالا می‌برد، شرکتها می‌توانند از این مزیت برای توسعه مجموعه محصولات و خدمات خود بهره ببرند. با تعمیم برنده موجود به محصولات و خدمات جدید هزینه‌های تبلیغات برای محصول جدید کاهش خواهد یافت. از مزایای دیگر ارزش ویژه برنده میتوان به واگذاری حق امتیاز و لیسانس به سایر شرکتها، اثربخشی ارتباطات بازاریابی، تمایل فروشگاههای زنجیره‌ای به گسترش برنده خود، عدم حساسیت مصرف کنندگان به قیمت و کاهش آسیب پذیری شرکتها در مقابل رقبا و رکوردهای اقتصادی اشاره نمود (ملکی، ۱۳۸۳).

حفظ و توسعه ارزش ویژه برنده اغلب فعالیتی چالش برانگیز و دشوار است. بدین منظور لازم است که چشم انداز گستردۀ ای از نگرشهای مختلف نسبت به عوامل تاثیر گذار بر ارزش ویژه برنده اتخاذ شود، تا بتوان به صورت صحیح ارزش ویژه برنده را توسعه داد. در محیط بازار امروز شیوه‌های بسیار متفاوتی وجود دارد که از طریق این برنامه‌های بازاریابی می‌توانند بر ایجاد و افزایش ارزش ویژه برنده تاثیرگذار باشند. آگاهی دادن، مقاعد کردن و یادآوری کردن یک برنده از طریق تبلیغات مناسب، ارائه محصولات و خدمات با استفاده از شیوه‌های پیشبرد فروش قیمتی و غیرقیمتی و سایر فعالیتهای بازاریابی میتوانند باعث تضعیف یا تقویت برنده شوند (توكلی، ۱۳۸۴). در صورت آگاهی از نحوه اثرگذاری آمیخته بازاریابی بویژه راهبردهای مرتبط با محصول، قیمت گذاری و توزیع بر روی ارزش ویژه برنده میتوان از این فعالیتها در جهت ارتقای ارزش ویژه برنده استفاده نمود. در ایران نیز شورای سیاست گذاری برنده ارزیابی ارزش ویژه برندهای ایرانی را در اولویت کار خود قرار داده است. از طرفی، برای دستیابی به مزیت رقابتی و آمادگی برای ورود به بازارهای جهانی ارتقای ارزش ویژه برندهای ایرانی اهمیت فراوانی دارد (ورمزیاری، ۱۳۹۱).

در نتیجه با بررسی نحوه اثرگذاری آمیخته بازاریابی میتوان عناصری را که تاثیر بیشتری بر ارتقای برنده دارند، شناسایی نموده و در استراتژیهای بازاریابی بر روی این عناصر تمرکز نموده و منابع بیشتری را به آن اختصاص داد. با شناسایی فاکتورهای موثر بر ارزش ویژه برنده قدرت شرکت در بازار افزایش یافته که در نتیجه عملکرد مالی شرکت نیز افزایش خواهد یافت. با توجه به اینکه برنده بدرس‌تری در شرکتها ایرانی تعریف نشده و ایران هنوز برنده جهانی ندارد بطوریکه سهم ایران از بازار یازده هزار میلیارد دلاری جهان صفر است. امروزه ضرورت برنده‌سازی در ایران بیشتر ملموس شده است. از این رو ارزیابی ارزش ویژه برندهای ایرانی و بررسی عوامل موثر بر روی برندهای کامی مهمی در جهت برنده‌سازی و ارتقای برندهای ایرانی به منظور حضور در بازارهای جهانی و رقابت با برندهای خارجی خواهد بود. با توجه به اهمیت ارزش ویژه برنده باید بر روی نحوه ارزش آفرینی عناصر آمیزه بازاریابی برای برنده تمرکز بیشتری نمود تا مدیران بتوانند با بکارگیری اطلاعات بدست آمده ارزش برنده خود را افزایش داده و آنرا توسعه دهند و از این طریق عملکرد شرکت را ارتقا دهند (ملکی، ۱۳۸۳).

از این رو، در این تحقیق هدف آن است که تاثیر متغیرهای ابزارهای برنامه‌های ترویجی را بر روی ایجاد ارزش ویژه برنده در شرکت فروشگاههای زنجیره‌ای رفاه استان اردبیل به عنوان یکی از شناخته شده ترین فروشگاههای زنجیره‌ای در کل کشور، مورد بررسی و مطالعه قرار گیرد.

امروزه مدیریت برندهای ای با اهمیت فرازینده در مدیریت بازاریابی به شمار می‌آید، به ویژه وقتی سازمان‌ها تلاش‌هایشان را به سمت مخابره پیام‌های ناملموس و پیچیده سوق می‌دهند یکی از مهمترین مسائلی که امروزه مدیران برنده با آن مواجه‌اند، چگونگی فراهم آوردن و گسترش درک بهتری از رابطه بین سازه‌هایی مثل برنده و نحوه ارائه و تبلیغ محصولات شان است، به ویژه که در ادبیات مدیریت بازاریابی عوامل بسیاری مطرح شده که بر ایجاد ارزش یک برنده اثرگذار است (سید جوادین و همکاران، ۱۳۸۹). در محیط رقابتی کنونی، اکثر محققین بر این باورند که برنده بخش مهمی از یک کسب و کار و دارایی‌های یک بنگاه را تشکیل می‌دهد و خیلی از کسب و کارها علاقمند هستند که یاد بگیرند چطور یک برنده موفق و ارزشمند بسازند (سلیمانی، ۱۳۸۹). شرکت‌ها می‌دانند که قدرت بازارشان ناشی از ایجاد عالیم تجاری محصولاتشان است و عالیم تجاری قوی انبوه مشتریان را برایشان به همراه می‌آورد. شاید متمایزترین مهارت بنگاه‌های حرفه‌ای توانایی آنها در ایجاد، حفظ، وفادارسازی و توسعه عالیم تجاری خود باشد (سید جوادین و همکاران، ۱۳۸۹).

با توجه به اینکه ارزش ویژه برنده از ادراک مشتریان نشات می‌گیرد، برای مدیران شرکت‌ها و سازمان‌ها بسیار حائز اهمیت است که بتوانند ارزش ویژه برنده را در رابطه با ابزارهای برنامه‌های ترویجی از جمله تبلیغات و پیشبرد فروش مورد ارزیابی قرار دهند و نیز با توجه به اینکه شرکت فروشگاههای زنجیره‌ای رفاه از جمله مهمترین فروشگاههای زنجیره‌ای است که با استفاده از تبلیغات و پیشبرد فروش سعی در بازاریابی و شناساندن خود در جامعه ایران را دارند، لذا در این راستا قصد بر این است تا رابطه بین ابزارهای برنامه‌های ترویجی در ایجاد ارزش برنده در شرکت فروشگاههای زنجیره‌ای رفاه استان اردبیل مورد پژوهش قرار گیرد. اهمیت و ضرورت انجام این تحقیق به اهمیت عالیم تجاری در راهبردهای بازاریابی شرکت‌ها و نقش آن در چذب، وفادارسازی و پشتیبانی از مشتریان بر می‌گردد. عالیم تجاری نقش راهبردی و مهمی در کسب مزیت رقابتی و تصمیمات مدیریت راهبردی شرکت‌ها دارد. در میان مباحث مربوط به برنده، ارزش ویژه برنده، اهمیت دوچندان دارد زیرا باعث سودآوری برنده شده و برای سازمان، جریان نقدی ایجاد می‌نماید (بویل و همکاران، ۲۰۰۸). متأسفانه باید اذعان کرد که مطالعات صورت گرفته درباره‌ی برنده، نام و نشان، اهمیت و ابعاد آن در ایران، بالاخص در استان اردبیل بسیار محدود و انگشت شمار است. به نظر می‌رسد که این بعد از بازاریابی مورد بی توجهی و بی مهری پژوهشگران و مدیران بازاریابی قرار گرفته است. این در حالی است که شرکت‌های جهانی بیش از نیمی از موفقیت‌های فروش خود را به خصوص در میان مشتریان و مصرف کنندگان کشورهای در حال توسعه، مدیون برنده و نام و نشان جهانی خود هستند (ورمزیاری، ۱۳۹۱). مدیران بازاریابی در سازمان‌ها باید به این امر توجه کنند که همان قدر که کیفیت و خدمات حیاتی است، توجه به برنده و نام و نشان تجاری نیز اهمیت دارد و در ایجاد مزیت رقابتی و چذب مشتریان موثر ثمر است. حال انجام این پژوهش از آن رو ضروری به نظر می‌رسد که قصد دارد رابطه ابزارهای برنامه‌های ترویجی را با ایجاد ارزش ویژه برنده در شرکت فروشگاههای زنجیره‌ای رفاه استان اردبیل که یکی از برندهای شناخته شده در فروشگاههای زنجیره‌ای است، مورد بررسی قرار دهد. شرکت رفاه در ایران از معروف ترین برندهای فروشگاههای زنجیره‌ای می‌باشد که قطعاً آگاهی از راهکارهای تحکیم و ایجاد ارزش ویژه برنده برای مدیران آن، در رقابت بین انواع فروشگاه‌های زنجیره‌ای دیگر، می‌تواند مهم و ضروری باشد. ایران زاده و همکاران (۱۳۹۱)، تحقیقی با عنوان؛ بررسی تاثیر آمیزه‌های بازاریابی بر روی ارزش ویژه برنده، انجام دادند. نتایج این تحقیق بیانگر تاثیر عناصر قیمت و محصول بر تمامی ابعاد ارزش ویژه برنده است. دو عنصر توزیع و فعالیت‌های ترویجی نیز از عوامل اثرگذار بر آگاهی/تداعی ذهنی از برنده است. در تحقیقی با عنوان؛ عوامل موثر بر ارزش ویژه برنده موسسات خدماتی مبتنی بر مشتری، نشان می‌دهد که وفاداری به برنده، کیفیت ادراک شده از برنده و تداعی برنده بر ارزش ویژه برنده موسسات خدماتی به طور مستقیم تاثیر می‌گذارد و آگاهی از برنده بر ارزش ویژه برنده به طور مستقیم موثر نیست و از طریق وفاداری به برنده بر ارزش ویژه برنده تاثیر می‌گزارد. در این میان وفاداری به برنده بیشترین تاثیر را بر ارزش ویژه برنده داشته است. تحقیق

دیگری توسط پرهیزگار و ابراهیمی عابد (۱۳۹۱)، انجام پدیدرفت. این مطالعه بر آن بود تا با تأکید بر مدل آکر و با رویکرد مبتنی بر مشتری، به بررسی پیمایشی به منظور دستیابی به ابعاد ارزش ویژه برنده در مدل آکر با ارزش ویژه برنده از دید مصرف کننده و مشتری بپردازد. این تحقیق را با در نظر گرفتن ۴۱۳ نفر از مصرف کنندگان برنده انتخابی سامسونگ در شهر تهران به عنوان نمونه آماری و استفاده از نرم افزار لیزرل و روش مدل یابی معادلات ساختاری به تجزیه و تحلیل داده های بدست آمده پرداختند. نتایج این تحقیق حاکی از آن شد که وفاداری به برنده و تداعی برنده تاثیر مستقیم بر ارزش ویژه نام و نشان تجاری دارد همچنین رابطه مستقیم بین کیفیت درک شده از برنده و آگاهی از برنده با ارزش ویژه برنده یافت نشد. از میان عواملی که دارای اثر مستقیم بر ارزش نام و نشان تجاری می باشند، وفاداری به برنده دارای بیشترین اثر و تداعی برنده در مراتب بعدی قرار گرفت.

۲- روش شناسی

انتخاب روش تحقیق بستگی به هدف ها، ماهیت موضوع تحقیق و امکانات اجرایی آن دارد. هدف از انتخاب روش تحقیق آن است که پژوهشگر مشخص نماید با چه روش و شیوه (هایی) می تواند دقیق تر و منظم تر به پاسخ هایی برای پرسش(های) تحقیق دست یابد. تحقیق حاضر از لحاظ هدف تحقیق از نوع کاربردی، از لحاظ نوع روش، توصیفی و همبستگی می باشد و هدف آن بررسی رابطه بین ابزارهای برنامه های ترویجی با ایجاد ارزش ویژه برنده در شرکت فروشگاه های زنجیره ای رفاه استان اردبیل می باشد. لذا داده های نیاز پژوهشی با استفاده از پرسشنامه گردآوری شده است. جامعه آماری این تحقیق مشتری های شرکت فروشگاه های زنجیره ای رفاه استان اردبیل می باشند که به دلیل نامحدود بودن آنها تعداد ۳۸۴ نفر طبق جدول مورگان برای نمونه آماری انتخاب شده اند. نمونه ها با استفاده از روش نمونه گیری تصادفی طبقه بندی نسبی، از بین اعضای جامعه ای آماری انتخاب شده اند. برای سنجش متغیر ارزش ویژه برنده از پرسشنامه استاندارد «ارزش ویژه برنده آکر» که از چهار بعد ۱-آگاهی از برنده، ۲- تداعی برنده، ۳- کیفیت متصور شده برنده و ۴- وفاداری برنده شکل یافته و دارای ۳۲ گویه است، شده است. برای سنجش متغیر «تبليغات» از پرسشنامه استاندارد استفاده شده در پژوهش «از زیابی اثر بخشی تبلیغات در صنایع غذایی ایران» که برای مقطع کارشناسی ارشد رشته مدیریت دانشگاه مازندران و توسط محمد رضا ملکی (۱۳۸۳) نگاشته شده است که دارای ۱۲ گویه است و هر بعد از تبلیغات ۴ گویه را به خود اختصاص داده اند. برای سنجش متغیر «پیشبرد فروش» از پرسشنامه استاندارد استفاده شده در پژوهش «بررسی تاثیر ابزارهای پیشبرد فروش بر وفاداری مشتریان» که برای مقطع کارشناسی ارشد رشته مدیریت دانشگاه الزهرا و توسط رعنا توکلی زاده (۱۳۸۴) نگاشته شده است که دارای ۶ گویه است و هر بعد از پیشبرد فروش ۳ گویه را به خود اختصاص داده اند. کلیه پرسشنامه های به کار رفته در پژوهش از طیف لیکرت با گزینه های ۱ تا ۵ (خیلی کم تا خیلی زیاد) استفاده شده است. در این تحقیق در دو بخش آمار توصیفی و استنباطی از روش های آماری استفاده شده است. برای داده پردازی و تحلیل آماری از نرم افزارهای SPSS استفاده شده است.

۳- یافته های تحقیق

جدول ۱: توزیع فراوانی بر حسب جنسیت، سن و مدرک تحصیلی

مدرک تحصیلی			سن			جنسیت		
درصد	فراوانی		درصد	فراوانی		درصد	فراوانی	
۳۸.۸	۱۴۹	دیپلم و زیر دیپلم	۱۱.۷	۴۵	زیر ۲۰ سال	۵۳.۶	۲۰۶	مرد
۱۱.۲	۴۳	فوق دیپلم	۳۸.۳	۱۴۷	۳۰-۲۰			
۳۵.۷	۱۳۷	لیسانس	۳۷.۲	۱۴۳	۴۰-۳۱	۴۶.۴	۱۷۸	زن
۸.۹	۳۴	فوق لیسانس	۹.۱	۳۵	۵۰-۴۱			
۵.۵	۲۱	دکتر	۳.۶	۱۴	۵۱ به بالا	۱۰۰	۳۸۴	جمع

در جدول فوق توزیع مشتریان بر حسب جنسیت در نمونه آماری ارائه شده است. مشاهده می شود که از بین مشتریان نمونه آماری ۲۰۶ نفر (۵۳.۶ درصد) مرد و ۱۷۸ نفر (۴۶.۴ درصد) زن هستند. در همین رابطه نمودار زیر نیز ارائه می شود. در جدول فوق توزیع مشتریان بر حسب سن در نمونه آماری ارائه شده است. مشاهده می شود که از بین مشتریان نمونه آماری ۴۵ نفر (۱۱.۷ درصد) زیر ۲۰ سال سن داشته اند، ۱۴۷ نفر (۳۸.۳ درصد) بین ۲۰ الی ۳۰ سال، ۱۴۳ نفر (۳۷.۲ درصد) بین ۳۰ الی ۴۰ سال، ۳۵ نفر (۹.۱ درصد) بین ۴۰ الی ۵۰ سال و ۱۴ نفر (۳.۶ درصد) بیش از ۵۱ سال داشته اند. در همین رابطه نمودار زیر نیز ارائه می شود. در جدول فوق توزیع مشتریان بر حسب تحصیلات در نمونه آماری ارائه شده است. مشاهده می شود که از بین مشتریان نمونه آماری ۲۳ نفر زیر دیپلم، ۱۲۶ نفر فوق دیپلم، ۴۳ نفر لیسانس، ۱۳۷ نفر فوق لیسانس، ۳۴ نفر دکتر بوده اند. در همین رابطه نمودار زیر نیز ارائه می شود.

جدول ۲. نتایج آزمون کلموگروف-اسمیرنوف برای متغیر های تحقیق

متغیر	آماره	سطح معنی داری	نتیجه
ایجاد ارزش ویژه برند	۱.۴۱	۰.۰۸۹	نرمال است
ابزارهای برنامه های ترویجی	۱.۲۹	۰.۱۲۱	نرمال است

سطح معنی داری موجود در جدول فوق همگی بیشتر از 0.05 هستند و با توجه به آن همه متغیرهای مورد مطالعه از توزیع نرمال تبعیت می کنند و استفاده از آمار پارامتریک لازم و کافی است. با توجه به توضیحات داده شده و جدول آزمون کلموگروف-اسمیرنوف ضریب همبستگی پیرسون انتخاب و از طریق آن به فرضیه ها پاسخ داده می شود.

جدول ۳. نتایج ضریب همبستگی پیرسون جهت تعیین رابطه همبستگی

آگاهی از برنده	آماره ها	ابزارهای برنامه های ترویجی
۰.۴۴۶***	ضریب همبستگی پیرسون	
۰.۰۰۰	سطح معناداری	
۳۸۴	تعداد نمونه	
تداعی برنده	آماره ها	ابزارهای برنامه های ترویجی
۰.۴۹۲***	ضریب همبستگی پیرسون	
۰.۰۰۰	سطح معناداری	
۳۸۴	تعداد نمونه	
کیفیت متصورشده برنده	آماره ها	ابزارهای برنامه های ترویجی
۰.۵۸۶***	ضریب همبستگی پیرسون	
۰.۰۰۰	سطح معناداری	
۳۸۴	تعداد نمونه	
وفداری به برنده	آماره ها	ابزارهای برنامه های ترویجی
۰.۷***	ضریب همبستگی پیرسون	
۰.۰۰۰	سطح معناداری	
۳۸۴	تعداد نمونه	

طبق نتایج جدول فوق و با توجه به اینکه سطح معناداری خطای آزمون برای سطح اطمینان ۹۹/۰ کمتر از ۰/۰۱ است، بنابراین می‌توان گفت که بین ابزارهای برنامه های ترویجی با آگاهی از برنده رابطه معنی داری وجود دارد. ضریب همبستگی بین دو متغیر نیز برابر ۰.۴۴۶ است.

طبق نتایج جدول فوق و با توجه به اینکه سطح معناداری خطای آزمون برای سطح اطمینان ۹۹/۰ کمتر از ۰/۰۱ است، بنابراین می‌توان گفت که بین ابزارهای برنامه های ترویجی با تداعی برنده رابطه معنی داری وجود دارد. ضریب همبستگی بین دو متغیر نیز برابر ۰.۴۹۲ است.

طبق نتایج جدول فوق و با توجه به اینکه سطح معناداری خطای آزمون برای سطح اطمینان ۰/۹۹ کمتر از ۰/۰۱ است، بنابراین می‌توان گفت که بین ابزارهای برنامه‌های ترویجی با کیفیت متصورشده برند رابطه معنی داری وجود دارد. ضریب همبستگی بین دو متغیر نیز برابر ۰.۵۸۶ است.

طبق نتایج جدول فوق و با توجه به اینکه سطح معناداری خطای آزمون برای سطح اطمینان ۰/۹۹ کمتر از ۰/۰۱ است، بنابراین می‌توان گفت که بین ابزارهای برنامه‌های ترویجی با وفاداری به برند رابطه معنی داری وجود دارد. ضریب همبستگی بین دو متغیر نیز برابر ۰.۷ است.

۴- بحث و نتیجه گیری

طبق نتایج بدست آمده از تحقیق در مورد جنسیت مشاهده شد که از بین مشتریان نمونه آماری ۲۰۶ نفر ۵۳.۶ درصد) مرد و ۱۷۸ نفر (۴۶.۴ درصد) زن بوده اند. مشاهده می‌شود که بیشتر مشتریانی که به سوالات این آزمون پاسخ داده اند مردها بوده اند، پس به نظر می‌رسد که نتایج این پژوهش می‌تواند بیشتر از زنان در بین مردان مشتری شرکت فروشگاه‌های زنجیره‌ای رفاه استان اردبیل معتبر باشد.

در رابطه با سن مشتریان مشاهده شد که؛ بین مشتریان نمونه آماری ۴۵ نفر (۱۱.۷ درصد) زیر ۲۰ سال سن داشته اند، ۱۴۷ نفر (۳۸.۳ درصد) بین ۲۰ تا ۳۰ سال، ۱۴۳ نفر (۳۷.۲ درصد) بین ۳۱ تا ۴۰ سال، ۳۵ نفر (۹.۱ درصد) بین ۴۱ تا ۵۰ سال و ۱۴ نفر (۳.۶ درصد) بیش از ۵۱ سال داشته اند. مشاهده می‌شود که از بین کسانی که به پرسشنامه‌های این پژوهش پاسخ گفته اند، غالباً بین ۲۰ تا ۴۰ سال سن داشته اند. پس به نظر می‌رسد که اکثریت مشتری های شرکت فروشگاه‌های زنجیره‌ای رفاه استان اردبیل را افراد میان سال تشکیل می‌دهند.

در رابطه با تحصیلات مشتریان مشاهده شد که از بین مشتریان نمونه آماری ۲۳ نفر زیر دیپلم، ۱۲۶ نفر دیپلم، ۴۳ نفر فوق دیپلم، ۱۳۷ نفر لیسانس، ۳۴ نفر فوق لیسانس، ۲۱ نفر دکتر بوده اند. مشاهده می‌شود که بیشترین فراوانی مربوط به مشتری های با تحصیلات لیسانس می‌باشندو حتی در بین نمونه آماری ۲۱ نفر با مدرک دکتری نیز مشاهده می‌شوند. پس مشاهده می‌شود که افراد دارای تحصیلات دانشگاهی، بیشتر تمایل به استفاده از محصولات این شرکت را داشته اند و لزوم توجه مدیران فروشگاه‌های زنجیره‌ای رفاه استان اردبیل را می‌طلبند.

در رابطه با فرضیه ۱ و طبق نتایج به دست آمده و با توجه به اینکه سطح معناداری خطای آزمون برای سطح اطمینان ۰/۹۹ کمتر از ۰/۰۱ است، بنابراین می‌توان گفت که بین ابزارهای برنامه‌های ترویجی با آگاهی از برند رابطه معنی داری وجود دارد. ضریب همبستگی بین دو متغیر نیز برابر ۰.۴۴۶ است. در تبیین این فرضیه می‌توان گفت که؛ هرچقدر ابزارهای برنامه‌های ترویجی در فروشگاه‌های زنجیره‌ای رفاه توسعه بیشتری یابند آگاهی از برند (فروشگاه رفاه) نیز افزایش خواهد یافت.

در رابطه با فرضیه ۲ و طبق نتایج به دست آمده و با توجه به اینکه سطح معناداری خطای آزمون برای سطح اطمینان ۰/۹۹ کمتر از ۰/۰۱ است، بنابراین می‌توان گفت که بین ابزارهای برنامه‌های ترویجی با تداعی برند رابطه معنی داری وجود دارد. ضریب همبستگی بین دو متغیر نیز برابر ۰.۴۹۲ است. در تبیین این فرضیه می‌توان گفت که؛ هرچقدر ابزارهای برنامه‌های ترویجی در فروشگاه‌های زنجیره‌ای رفاه توسعه بیشتری یابند تداعی برند (فروشگاه رفاه) نیز افزایش خواهد یافت.

در رابطه با فرضیه ۳ و طبق نتایج به دست آمده و با توجه به اینکه سطح معناداری خطای آزمون برای سطح اطمینان ۰/۹۹ کمتر از ۰/۰۱ است، بنابراین می‌توان گفت که بین ابزارهای برنامه‌های ترویجی با کیفیت متصورشده برند رابطه معنی داری

وجود دارد. ضریب همبستگی بین دو متغیر نیز برابر ۰.۵۸۶ بود در تبیین این فرضیه می‌توان گفت که؛ هرچقدر ابزارهای برنامه‌های ترویجی در فروشگاه‌های زنجیره‌ای رفاه توسعه بیشتری یابند، کیفیت متصورشده برند (فروشگاه رفاه) نیز افزایش خواهد یافت.

در رابطه با فرضیه ۴ و طبق نتایج به دست آمده و با توجه به اینکه سطح معناداری خطای آزمون برای سطح اطمینان ۰/۹۹ کمتر از ۰/۰۱ است، بنابراین می‌توان گفت که بین ابزارهای برنامه‌های ترویجی با وفاداری به برند رابطه معنی داری وجود دارد. ضریب همبستگی بین دو متغیر نیز برابر ۰.۷ بود. در تبیین این فرضیه می‌توان گفت که؛ هرچقدر ابزارهای برنامه‌های ترویجی در فروشگاه‌های زنجیره‌ای رفاه توسعه بیشتری یابند، وفاداری به برند (فروشگاه رفاه) نیز افزایش خواهد یافت.

با توجه به نتایج بدست آمده از تحقیق می‌توان گفت که مدیران فروشگاه‌های زنجیره‌ای رفاه می‌توانند با برنامه ریزی و توسعه ابزارهای برنامه‌های ترویجی از جمله تبلیغات (آگاهی دادن، متقادع کردن و یادآوری کردن) و پیشبرد فروش (پیشبرد فروش قیمتی و پیشبرد فروش غیرقیمتی) در نهایت برای برند شرکت خود ایجاد ارزش نموده و مولفه‌های آن را از جمله «آگاهی از برند» (شناخت و اطلاع از برند و محصولات - متمایز داشتن برند و محصولات - تشخیص فوری برند و محصولات - به خاطر آوردن شعار تبلیغاتی برند - اعتقاد داشتن به گستردگی برند - در صدر ذهن قرار دادن برند - اعتقاد به مسط بودن برند در بین رقبا - اعتقاد به موفق بودن پیشینه برند)، «تداعی برند» (برجسته داشتن برند - تداعی نام برند هنگام خرید کالاهای مشابه - اعتقاد به متفاوت بودن برند با سایر برند ها - داشتن تصویر ذهنی مثبت نسبت به برند - متفاوت پنداشتن تصویر ذهنی از برند با سایر برند ها - اعتقاد به مسئول بودن برند در مقابل جامعه - اعتقاد به صادق بودن برند با مشتریان - اعتقاد به مشارکت برند در امور خیرخواهانه و امور اجتماعی)، «کیفیت ادراک شده برند» (داشتن احساس رضایت نسبت به محصولات - داشتن حس مثبت نسبت به کیفیت برند - اعتقاد به روز بودن محصولات برند - اعتقاد به داشتن ارتباط مناسب کارکنان با مشتریان - ارائه تسهیلات و استفاده از ابزارهای ارتباطی جدید با مشتریان - اعتقاد به ارزشمند بودن صرف هزینه جهت خرید برند - اعتقاد به توان اجرایی بالا و ارائه محصول با کیفیت توسط برند - اعتقاد به پاسخگو بودن در مقابل مشتریان) و «وفاداری به برند» (استفاده از محصولات برند در صورت ارائه قیمت‌های پایین تر توسط رقبا در آینده - پیشنهاد دادن برند به دیگران - داشتن حس تعصب نسبت به رقبا - انتخاب اول قرار دادن برند هنگام خرید - اطمینان از انتخاب مجدد منصفانه پنداشتن قیمت محصولات برند نسبت به رقبا - انتخاب اول قرار دادن برند در صورت وجود محصولات دیگر رقبا با همان کیفیت و همان ویژگی) را در نزد مشتریان خود تقویت نمایند که در نهایت می‌تواند به موفقیت و بهره وری بیشتر کل شرکت فروشگاه‌های زنجیره‌ای رفاه بیانجامد.

منابع

۱. ایران زاده. س، رنجبر، آ و پورصادق، ن. (۱۳۹۱). بررسی تاثیر آمیزه بازاریابی بر روی ارزش ویه برند. مجله تحقیقات بازاریابی نوین، شماره ۳، صص ۱۵۵ تا ۱۷۷.
۲. پرهیزگار. م و ابراهیمی عابد، م. (۱۳۹۱). بررسی تاثیر ابعاد ارزش برند در مدل آکر بر ارزش ویه برند از دیدگاه مصرف کننده، مجله تحقیقات بازاریابی نوین، دوره دوم، شماره دوم، ۵، صص ۸۷ تا ۱۰۶.
۳. توکلی زاده. ر. (۱۳۸۴). بررسی تاثیر ابزارهای پیشبرد فروش بر وفاداری مشتریان. پایان نامه کارشناسی ارشد دانشگاه الزهرا، گروه مدیریت اجرایی.
۴. سلیمانی. ع. (۱۳۸۹). شاخص‌های مالی در رده‌یابی وضعیت و ارزش برند، فصل نامه برند، شماره ۵، صص ۲۶ تا ۳۰.

۵. سیدجوادین، ر، امینی، ع و امینی، ز. (۱۳۸۹). ارزیابی تاثیر برنده بر وفاداری مشتریان صنعتی، مجله چشم انداز مدیریت بازرگانی، شماره ۳، صص ۵۷ تا ۷۳.
۶. ملکی، م. (۱۳۸۳). ارزیابی اثر بخشی تبلیغات در صنایع غذایی ایران. پایان نامه کارشناسی ارشد دانشگاه مازندران، گروه مدیریت اجرایی.
۷. ورمیاری، ح. (۱۳۹۱). عوامل موثر بر ارزش ویژه برنده موسسات خدماتی مبتنی بر مشتری، پایان نامه کارشناسی ارشد رشته مدیریت صنعتی، دانشگاه علامه طباطبائی.
8. Buil , I., Chernatony , L.D., and Martinez , E. (2008) . “ A cross- national validation of the consumer- based brand equity scale ” , Journal of Product & Brand Mnagement , Vol.17 No.6 ,pp.384-392